

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

18 ביולי 2016

1065

י"ב בתמוז התשע"ו

עמוד

הצעת חוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה) (תיקון), התשע"ו–2016. 1232

הצעת חוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה) (תיקון), התשע"ו-2016

- תיקון סעיף 4
1. בחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4 –
- (1) בפסקה (6), בסעיף וי2 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991² (להלן – חוק עובדים זרים), המובא בה, בהגדרה "מסתנן", במקום "מסתנן כהגדרתו" יבוא "כהגדרתו" והסיפה החל במילים "בעל רישיון" – תימחק;
- (2) בפסקה (7), במקום פסקת משנה (ג) יבוא:
- "(ג) בסעיף קטן (ה) –
- (א) בפסקה (2), בטופה יבוא "ותחול עליהם, בעת תשלומם לידי העובד הזר, חובת ניכוי במקור בהתאם לסעיף 164 לפקודת מס הכנסה"³;

ד ב ר י ה ס ב ר

לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. במטרה להחיל את חובת תשלום הפיקדון על מעסיקיהם של כלל המסתננים, ולא רק על מעסיקי מסתננים שברשותם רישיון לפי החוק האמור, מוצע למחוק את מרכיב הרישיון מההגדרה "מסתנן" שבסעיף וי2 האמור.

לפסקה (2)

סעיף קטן (ה) של סעיף ויא לחוק עובדים זרים קובע הוראות לעניין מיסוי כספי הפיקדון. לפי פסקה (1) של הסעיף הקטן האמור, יראו את סכומי הפיקדון כהכנסה בידי העובד הזר במועד שבו התקבלו על ידו (ולא במועד ההפקדה). לפי פסקה (2) של אותו סעיף קטן, שיעור המס שיוטל על כספי הפיקדון בעת משיכתם בידי העובד הזר יהיה 15%, בלא זכות לפטור, ניכוי או קיזוז כלשהם.

סעיף (ג)7/4 לחוק מתקן את סעיף קטן (ה) הנזכר לעיל. מוצע להוסיף לסעיף (ג)7/4(ג) האמור תיקון לפסקה (2) של סעיף קטן (ה), כדי להבהיר שחובת ניכוי המס במקור בהתאם לסעיף 164 לפקודת מס הכנסה, תחול על כספים אלה בעת תשלומם לידי העובד הזר (כל עובד זה, לא רק עובד כאמור שהוא מסתנן).

סעיף (ג)7/4 לחוק, המתקן כאמור את סעיף קטן (ה), מוסיף לו את פסקה (3) הקובעת הוראות לעניין מיסוי הפיקדון של עובד זר שהוא מסתנן, כדלקמן:

"(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), יהיה העובד הזר מסתנן, יחולו הוראות אלה:

(א) מחלק העובד שהופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי סעיף ויא, וכן מ-20% מחלק המעסיק שהופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי הסעיף האמור, ינכה המעסיק מס במקור בהתאם לסעיף 164

כללי חוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014 (ס"ח התשע"ה, עמ' 84) (להלן – החוק), ערך תיקונים בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, ובחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים). בין השאר עיגן החוק, בחוק עובדים זרים, הוראות בעניין חובת מעסיק של עובד זר שהוא מסתנן להפקיד בעבורו מדי חודש בקרן או בחשבון בנק שייפתח ויוהל בהתאם להוראות שיקבע שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, סכום השווה ל-36% משכרו של המסתנן (להלן – הפיקדון), וכן הוראות בדבר הדרך שבה יימסרו הסכומים שהופשרו כאמור, על פירותיהם ולאחר ניכויים מותרים, לידי המסתנן בעת יציאתו מישראל. בהתאם להוראות סעיף 9 לחוק, נדחתה תחילתו של התיקון לחוק עובדים זרים, והוא עדיין לא נכנס לתוקף.

החוק המוצע בא לתקן כמה הוראות שנוספו לחוק עובדים זרים במסגרת תיקונו בסעיף 4 לחוק (תיקון שכאמור טרם נכנס לתוקף). בעיקר בעניין אופן המיסוי של הפיקדון לגבי מסתננים והעברת כספי פיקדון של מסתנן זכאי שנפטר בנוסף, מוצע לתקן את חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996 (להלן – חוק קבלני כוח אדם) במטרה להבהיר את הסמכות בכל הקשור לרישוי ולפיקוח על העסקת מסתננים על ידי קבלני כוח אדם.

סעיף 1 לפסקה (1)

סעיף וי2 לחוק עובדים זרים, כנוסחו המובא בסעיף 4(6) לחוק, מגדיר "מסתנן" לעניין חובת תשלום פיקדון (הקבועה בסעיף ויא) לחוק עובדים זרים כנוסחו המובא בסעיף 4(8) לחוק, כמסתנן כהגדרתו בחוק למניעת הסתננות, שהוא גם בעל רישיון לפי סעיף (א)2(א) או (5)

¹ ס"ח התשע"ה, עמ' 84.

² ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), היה העובד הזר מסתגן, יחולו הוראות אלה:

(א) משכר העבודה של העובד הזר, ובכללו חלק העובד, ינכה המעסיק מס במקור בהתאם להוראות סעיף 164 לפקודת מס הכנסה, בשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה האמורה;

(ב) על חלק המעסיק המופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי סעיף ויא(א), וכן על הריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים אשר נצברו בקרן או בחשבון הבנק ואשר מקורם בפיקדון לגבי העובד הזר, יחולו הוראות פסקה (1) ויוטל המס כאמור בפסקה (2);

(3) בפסקה (8) –

(א) בסעיף ויא(א) לחוק עובדים זרים המובא בה, במקום "ניכוי חלק העובד לפי סעיף זה יהיה" יבוא "הפקדת חלק העובד לפי סעיף זה תתבצע";

(ב) בסעיף ויא6 לחוק עובדים זרים המובא בה –

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "בהעברה בנקאית" יבוא "לידי מי שהוכח שהוא בן זוג, ובאין בן זוג – למי שהוכח שהוא ילד, ובאין בן זוג וילד – למי שהוכח שהוא הורה";

(2) סעיף קטן (ב) – בטל;

(3) בסעיף קטן (ג), במקום הרישה עד המילים "כאמור בסעיף קטן (ב)" יבוא "לא הוכח כי לעובד הזר בן זוג, ילד או הורה כאמור בסעיף קטן (א)";

ד ב ר י ה ס ב ר

או רווח הון שהצטברו בפיקדון, בהתאם להוראות פסקה (2) של סעיף קטן (ה) הנזכר לעיל. כלומר, בעת משיכת הכספים כאמור יוטל מס על כל הרווחים שנצברו אשר מקורם בפיקדון, בשיעור של 15% בלא זכות לפטור, ניכוי או קיזוז כלשהם.

לפסקה (3)

לפסקת משנה (א)

מוצע לתקן את סעיף ויא(א) לחוק עובדים זרים, כנוסחו המובא בסעיף 84(8) לחוק, אשר קובע את חובת הפקדת הפיקדון בעד עובדים זרים שהם מסתגנים ואת דרך חישוב סכומי הפיקדון, ולהבהיר כי המעסיק יפקיד את חלק העובד בקרן או בחשבון הבנק רק לאחר שניכה מס במקור משכר עבודתו של המסתגן, בהתאם להוראות סעיף ויא(ה)5(א) לחוק עובדים זרים כתיקונו המוצע (ראו דברי ההסבר לפסקה (2)).

לפסקאות משנה (ב) ו-(ג)

סעיף ויא6 לחוק עובדים זרים, כנוסחו המובא בסעיף 84(8) לחוק, קובע כי במקרה שנפטר עובד זר שהוא מסתגן, בטרם עזב את ישראל, ונמצא כי הוא היה זכאי לכספי הפיקדון אילו היה עוזב את ישראל ביום פטירתו, הפיקדון ישולם בהעברה בנקאית לחשבון בנק המנוהל על שמו,

לפקודת מס הכנסה ובשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה האמורה;

(ב) על יתרת חלק המעסיק שהופקד בקרן או בחשבון הבנק לפי סעיף ויא1, יחולו הוראות פסקה (1) ויוטל המס כאמור בפסקה (2);

מוצע להחליף את פסקה (3) האמורה כך שיובהר

כי תחול חובת ניכוי במקור (בהתאם להוראות סעיף 164 לפקודת מס הכנסה ובשיעורים הקבועים בסעיף 121 לפקודה האמורה) על כל שכר העבודה של העובד הזר, ובכללו חלק העובד כהגדרתו בסעיף ויא(א) לחוק עובדים זרים (כנוסחו המובא בסעיף 84(8) לחוק). כך, המעסיק יתחשב בחלק העובד כהכנסה של העובד לעניין חישוב המס שהוא ינכה מהשכר, בלי שהפרשת המס כאמור תקטין את הסכום שיופקד בפיקדון (שיעמוד על 20% מהשכר הקובע של העובד).

כמו כן מוצע לקבוע, לגבי כל חלק המעסיק, כי גם במקרה זה יחולו הוראות פסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (ה), שלפיהן המיסוי יהיה בשיעור של 15%, בעת משיכת הכספים בידי העובד היה.

לשם פשוטות מנגנון המס מוצע לקבוע כי בעת משיכת הכספים מהפיקדון בידי העובד, יחול מיסוי גם על ריבית

(ג) בסעיף ויאד לחוק עובדים זרים המובא בה, במקום "לפי סעיפים ויא5 ויא6" יבוא "לפי סעיף ויא5".

תיקון סעיף 9 בסעיף 9 לחוק העיקרי - 2.

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "שלאחר תום שישה חודשים" יבוא "שלאחר תום שלושים ימים מיום פרסומו של חוק זה";

(2) סעיף קטן (ב) - בטל.

תיקון חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם בסעיף 10(א) - 3.

בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁴ - (1) בסעיף 10(א) -

(א) בפסקה (1), בסופה יבוא "הוראת פסקה זו לא תחול על מתן שירותי כוח אדם של עובדים שהם מסתננים כהגדרתם בסעיף ויא2 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, בידי קבלן כוח אדם, ותחול על קבלן כוח אדם העוסק במתן שירותי כוח אדם של עובדים כאמור חובת רישיון לפי סעיף ויא2";

(ב) בפסקה (4), המילים "בסעיף ויא2(ג), במקום "שנתיים" יקראו "שנה" - יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 מאחר שנבחר זוכה במכרו לבחירת גוף שינהל את חשבונות הפיקדון של עובדים זרים לפי פרק ד' לחוק עובדים זרים, מוצע לתקן את סעיף ויא9(א) לחוק ולקבוע שתחילתו של פרק ד' האמור, כנוסחו בסעיף 4 לחוק (וכתיקונו בסעיף ויא1 להצעת חוק ויא), תהיה ב"ו בחודש שלאחר תום 30 ימים מיום פרסומו של החוק המוצע. בהתאם, מוצע לבטל את סעיף ויא9(ב) לחוק המקנה לשר האוצר סמכות לדחות, כאמור באותו סעיף, את מועד התחילה האמור.

וזה נוסחו של סעיף ויא9(ב) לחוק שמוצע לבטלו:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שר האוצר בהסכמת שר הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי, בצו, לדחות את מועד התחילה של סעיף ויא4; ניתן צו לדחייה כאמור, רשאי שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, להודיע בצו על המועד שבו הוקמה קרן או קיים חשבון בנק כאמור בסעיף ויא(ב) או (ב1) לחוק עובדים זרים, ותחילתו של חוק עובדים זרים, כנוסחו בסעיף ויא4 לחוק זה, תהיה ב"ו בחודש שלאחר תום שישה חודשים ממועד פרסום צו כאמור."

סעיף 3 לפסקה (1)

מוצע להבהיר מהי חובת הרישוי החלה על קבלן כוח האדם המעסיק מסתננים, במטרה למנוע ניסיונות להזויל את עלות העסקת מסתננים בדרך של העסקתם באמצעות קבלני כוח אדם בלתי מורשים. לשם כך מוצע לתקן את סעיף ויא10(א) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, ולקבוע בו במפורש כי סמכות שר הפנים למתן היתר מיוחד לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, לפי אותו סעיף, לא תחול לעניין עובדים זרים שהם מסתננים, כהגדרתם בסעיף ויא2 לחוק עובדים זרים (כתיקונו המוצע בסעיף ויא1) להצעת החוק).

בהתאם לפרטי חשבון הבנק שהמסתנן מסר לממונה באמצעות תצהיר (לפי הוראות סעיף ויאד לחוק עובדים זרים כנוסחו המובא בסעיף ויא8(4) לחוק). עוד קובע סעיף ויא6 האמור, כי במקרה שהמסתנן לא מסר פרטי חשבון בנק כאמור, ישולם הפיקדון לידי מי שהוכח שהוא בן זוגו, ואם אין לו בן זוג - לידי מי שהוכח כי הוא ילדו. במקרה שהעובד הזר לא מסר פרטי חשבון בנק כאמור וכן לא הוכח כי יש לו בן זוג או ילד, יועברו כספי הפיקדון למי שנקבע שהם יורשי העובד הזר בהחלטה שיפוטית סופית או בהחלטה רשמית סופית אחרת שניתנה לפי דין הירושה החל על העובד הזר ואושרה כדין בישראל.

מאחר שלאחר פטירתו של אדם, הבנק חוסם על פי רוב את חשבון הבנק המתנהל על שמו, יש קושי ליישם את הוראות סעיף ויא6 האמור ומוצע על כן לתקנו ולקבוע כי במקרה של פטירת עובד זר שהוא מסתנן בנסיבות כמפורט בסעיף קטן (א) של אותו סעיף, יועברו כספי הפיקדון למי שהוכח שהוא בן זוגו של העובד הזר, ובאין בן זוג כאמור למי שהוכח שהוא ילדו של העובד הזר, ובאין בן זוג או ילד כאמור, למי שהוכח שהוא הורו של העובד. בהעדף קרובי משפחה כאמור, יועברו כספי הפיקדון למי שנקבע שהוא יורשו של העובד הזר, בהחלטה שיפוטית סופית או בהחלטה רשמית סופית אחרת כאמור. כמו כן, מוצע לתקן בהתאם את סעיף ויאד לחוק עובדים זרים כנוסחו המובא בסעיף ויא8(4) לחוק.

במסגרת התיקון המוצע לעיל, מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) של סעיף ויא6 לחוק עובדים זרים, כנוסחו המובא בסעיף ויא8(4) לחוק, וזה נוסחו:

"(ב) לא מסר עובד זר שהוא מסתנן פרטי חשבון בנק המתנהל על שמו לפי סעיף ויאד, יועברו כספי הפיקדון כאמור בסעיף קטן (א) למי שהוכח שהוא בן זוגו, ובאין בן זוג - למי שהוכח שהוא ילדו."

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201; התשע"ד, עמ' 600.

- (א) בכותרת השוליים, אחרי "בעל רישיון" יבוא "או היתר מיוחד";
- (ב) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "אלא אם כן קבלן כוח האדם" יבוא "אלא אם כן קבלן כוח האדם הוא בעל רישיון או היתר מיוחד לפי פרק זה, לפי העניין, והמציא לאותו אדם העתק ממנו, או שקבלן השירות הוא בעל רישיון לפי פרק זה והמציא לאותו אדם העתק ממנו";
- (3) בסעיף 20(ד), במקום הרישה עד המילים "בניגוד להוראות סעיף 10ב" יבוא "מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 10ב, או מי שהתקשר עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות הסעיף האמור", ובמקום "מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או שירות" יבוא "מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, או קיבל שירות".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לתקן את סעיף 10(א)4) האמור ולהשוות את סמכות שר הפנים לחדש היתר מיוחד הניתן לקבלן כוח אדם לסמכות הנתונה לשר הכלכלה לעניין חידוש רישיון של קבלן כוח אדם.

לפסקאות (2) ו- (3)

סעיף 10ב(א) לחוק קבלני כוח אדם מתיר (בין השאר) קבלת שירותי כוח אדם או התקשרות לקבלת שירותים כאמור, רק עם קבלן כוח אדם שיש לו רישיון לפי סעיף 2 לחוק האמור. מוצע לתקן את הסעיף כדי להבהיר שהאיסור מתייחס גם לקבלן כוח אדם הנדרש להיתר מיוחד לפי סעיף 10(א)1) לאותו חוק.

במקביל, מוצע לתקן את סעיף 20(ד) לחוק קבלני כוח אדם, הקובע את העבירה שתחול על מי שהפר את הוראת סעיף 10ב לחוק האמור, במטרה להבהיר כי גם קבלת שירותי כוח אדם מקבלן כוח אדם הנדרש להיתר מיוחד לפי הוראות סעיף 10(א)1) לאותו חוק (כלומר קבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים זרים), שאין בידו היתר מיוחד כאמור, מהווה עבירה.

כך, קבלני כוח אדם המעסיקים מסתננים כאמור יידרשו להעסיקם לפי הוראות סעיף 2 לחוק קבלני כוח אדם, כלומר, תחול עליהם חובת הרישוי הרגילה, הנאכפת בידי משרד הכלכלה (ולא חובת הרישוי המיוחדת לגבי העסקת עובדים זרים הנאכפת בידי משרד הפנים), וזאת מאחר שלפי מדיניות הממשלה לגבי העסקת מסתננים שהמדינה הודיעה כי לא תבוצע אכיפה לגבי העסקתם, ניתן להעסיקם גם בענפי תעסוקה נוספים על אלה שבהם מותרת העסקת עובדים זרים אחרים (שאינם מסתננים), כך שהם יועסקו יחד עם עובדים ישראלים על ידי קבלני כוח אדם או קבלני שירות שלהם רישיון שאותו קיבלו מידי שר הכלכלה.

סעיף 10(א)4) לחוק קבלני כוח אדם מחיל על בקשה להיתר מיוחד, היתר מיוחד ובעל היתר מיוחד את ההוראות הקבועות בפרק ב' לחוק האמור בעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, בשינויים המחויבים, ובשינויים המפורטים בסעיף. בין השאר קובע אותו סעיף שבשונה מרישיון, שניתן לחדשו לתקופות של שנתיים בכל פעם (לפי סעיף 2ג) לאותו חוק), היתר מיוחד יחודש לתקופה של שנה אחת בלבד בכל פעם.

